

Til lovforslag nr. L 137. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 17. marts 1988

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Danmarks Konservative Studenter,
De studerendes Råd, Præsidium,
Gjerulff, Lisbeth, København,
Landsorganisationen Konservative
Gymnasiaster,
Nielsen, Gitte, stud.jur.,
København, og
Sammenslutningen af Tværpolitiske
Studenter, STS.

Undervisnings- og forskningsministeren har over for udvalget oplyst, at det i lovforslaget foreslåede befordringstilskud tænkes udbetalt, når udgiften til et månedskort overstiger et nærmere fastsat minimumsbeløb, der svarer til den gennemsnitlige pris på landsplan for mindst 3 zoner. Den uddannelsessøgende skal fremvise årskort, herunder dokumentation for fødselsdato og for at have betalt for månedskort.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom der henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter vil et *flertal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Ven-

stres medlemmer af udvalget) redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkeparti, Venstres og Centrum-Demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag.

Mindretallet mener, at lovforslaget er for dyrt, uden at man i øvrigt i tilstrækkelig grad får reformeret systemet.

Det har været beskæmmende at være vidne til forligspartiernes indbyrdes kamp for at overbyde hinanden og i hvert fald for ikke at stå tilbage for hinanden.

Specielt i betragtning af, at Socialdemokratiet oprindeligt fremsatte et forslag, der skulle være udgiftsneutralt (»fordi tiden for de store udgiftskrævende reformer er forbi«), undrer det mindretallet, at Socialdemokratiet nu kan acceptere en SU-reform, der vil medføre merudgifter på over 1 mia. kr. om året. Nok har regeringen opnået store økonomiske resultater, men Socialdemokratiet taler dog ellers også meget om i egne forslag at udvise større økonomisk realisme og tilbageholdenhed.

Mindretallet finder det urimeligt, at Socialdemokratiet i den grad lader sig koste rundt med af frygt for, at SF ellers står alene med overbudspolitikken i forhold til de studerende.

-LF7

Mindretallet anser det for at være en undervurdering af de studerendes evne og vilje til at sætte egne behov og ønsker ind i en større og mere langsigtet samfundsøkonomisk betragtning.

Mindretallet har gang på gang understreget utilstrækkeligheden og især uretfærdigheden i det gældende SU-system, hvorfor regeringen selv, ud over de forbedringer i forældreafhængighed m.v. der allerede er gennemført, spillede ud med et reformforslag, som ville betyde ca. ½ mia. kr. mere om året til de studerende, hvilket var en betydelig forbedring ikke mindst den generelle økonomiske situation taget i betragtning, samtidig med at vi via ændrede tildelingsprincipper ville animere til studieforløb, der er mere i overensstemmelse med de normerede studietider, samt til en større gennemførelsesprocent. Klippekortmodellen, hvor man koncentrerer de til rådighed værende midler dels om de første studieår med henblik på at få de studerende godt i gang med studierne, dels om studiets sidste del, synes mindretallet var en hensigtsmæssig og prioriteret måde at fordele de til rådighed stående ressourcer på. Vi beklager, at flertallet ikke har villet gå med til dette forslag, men især har haft fantasi til at forhøje diverse satser.

Lefleriet over for de studerende bliver helt tydeligt, når man kigger på flertallets ønske om at indføre en fast rente på studielån, helt uden sammenhæng med samfundets rente- og inflationsudvikling i øvrigt. Også her ligger en nedvurdering af de studerende.

Foranlediget af 70'ernes og begyndelsen af 80'ernes eksploderende rente- og inflationsniveau kom folk med studielån ud i uoverskuelige situationer. Under firkløverregeringen er der kommet styr på rente- og inflationsudvikling, hvorved problemet med studielån er blevet mindre. Imidlertid har mindretallet foreslået en fast realrente for studielån, så den studerende, fra den dag et lån optages, kunne forudse fremtidige forpligtelser. En sådan model, hvorefter rentesatsen følger inflationen, er naturlig, hvorimod den faste sats på 4 pct. som foreslået af flertallet alene vil animere alle til at optage studielån, fordi det ville være tåbeligt ikke at gøre det i betragtning af den profitable

forretning, det meget vel kan blive, såfremt inflationen og renten blot stiger det mindste.

Transportordningen er foreslået af regeringspartierne, hvorfor mindretallet er særdeles tilfredse med, at det nu lykkes at få gennemført denne forbedring for de studerende. Dels vil den lette økonomien for de berørte grupper, dels vil ordningen virke befordrende for at sprede de uddannelsessøgendes boligvalg mere, end det er tilfældet i dag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men indstiller dog de af mindretallet stillede ændringsforslag til vedtagelse. I øvrigt er det Fremskridtspartiets opfattelse, at vi i Danmark skal sørge for at få en hurtigt og veluddannet befolkning. Med verdens højeste udenlandsgæld og verdens højeste skattetryk er der imidlertid grænser for, hvad der kan bruges penge på. Vi skal derfor sørge for at prioritere undervisningsmidlerne således, at vi først og fremmest får uddannet det personel, som virksomhederne har brug for.

Fremskridtspartiet vil gerne yde egentlig studieløn til personer over 18 år på videregående uddannelse. Vi foreslår en uddannelsesløn på 48.000 kr. for 1988. Denne studieløn skal afløse alt det stipendie-låne-bankgarantirod, som dette forslag blot fortsætter.

Studielønnen skal, hvis der skal være mening med tingene, kombineres med en behovsstyret adgangsbegrænsning, således at vi får stoppet den menneskefjendske uddannelse af folk til arbejdsløshed, og således at produktionshvervenes behov prioriteres først. Derudover skal der indføres optagelsesprøver og stopprøver, således at vi sikrer, at de mange milliarder, der ofres på uddannelser, også anvendes på de mest kvalificerede.

Den dag, hvor Folketinget er villig til at begrænse antallet af studerende kraftigt og gennemføre de øvrige nævnte ting, skal Fremskridtspartiet gerne medvirke til gennemførelse af den nævnte studieløn.

Ændringsforslag

Bemærkninger

Af et mindretal (FP):

Til nr. 1

Til § 1

1) I det under *nr. 15* foreslåede nye § 13 a ændres i *stk. 1* »årligt 4 pct.« til: »diskontoen.«, og i *stk. 2* ændres »på 4 pct.« til: »svarende til diskontoen«.

2) I det under *nr. 15* foreslåede nye § 13 a udgår *Stk. 4*.

Det foreslås, at studielån skal forrentes med en rente, der svarer til diskontoen, for at undgå spekulation i studielån.

Til nr. 2

Låntageren bør også ved studielån bære omkostningerne ved optagelsen.

Jytte Andersen (S) Helle Degn (S) Pernille Forchhammer (S) Korneliusen (S)

Frank Jensen (S) Aage Frandsen (SF) Hanne Thanning Jacobsen (SF) Rahbæk Møller (SF)

Eva Møller (KF) fmd. Kirkegaard (KF) Merete Aarup (KF) Else Theill Sørensen (KF)

Britta Schall Holberg (V) Helge Sander (V) Bente Juncker (CD) nfmd. Annette Just (FP)

Jørgen Estrup (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.